

Список використаних джерел:

1. Беленька Г.В. Науменко Т.С., Половіна О.В. Дошкільнятам про світ природи: методичний посібник для вихователів дітей дошкільного віку. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2013. – 115 с.
2. Березюк В.С. Інноваційні технології в ДНЗ / Березюк В.С., Рудік О.А. – Х.: Вид. група «Основа», 2017. – 224 с. – (Серія «ДНЗ. Керівнику»).
3. Половіна О.А., Гаращенко Л.В. Формування еколого-природничої компетенції дітей дошкільного віку: здоров'язбережувальний підхід / О.А. Половіна, Л.В. Гаращенко // Молодий вчений. – 2018. – № 8.1(60.1). – С. 47-53.
4. Плохій З. Еколого-розвивальне середовище дошкільного навчального закладу: інноваційні підходи / З. Плохій // Дошкільне виховання. – 2010. – № 7. – С. 6-10.

Любас А.А.

аспірант,

Науковий керівник: Микитенко Н.О.

доктор педагогічних наук, професор, доцент,

Львівський національний університет імені Івана Франка

ДОШКІЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Дошкільну педагогіку визначають як галузь педагогіки, яка вивчає закономірності розвитку, виховання та елементарні форми навчання дітей у віці від народження і до 7 років [1].

Ядром інтересу дошкільної педагогіки є дитина віком до 6-7 років і чинники, які впливають на її розвиток у сім'ї, дошкільних закладах, суспільстві загалом. Дошкільна педагогіка із гуманістичних засад педагогічної теорії і практики, які зорієнтовані на гармонійний особистісний розвиток дитини. Також, вона досліджує закономірності, реальну практику навчання і виховання дітей, взаємодію в цьому процесі суспільного і родинного чинників, особливості особистісного розвитку дошкільників в період від народження до школи. Водночас вона відстежує, аналізує взаємозв'язок між розвитком дитини і вихованням – процесом цілеспрямованого формування особистості дитини [2].

Дошкільна педагогіка має свій об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дошкільної педагогіки виступає дитина або педагогічний

процес [1]. Предметом дошкільної педагогіки – закономірності, суперечності стосунків, технології організації та здійснення виховного процесу, що визначають розвиток особистості [2].

Дошкільна педагогіка, як наука, має загальну, спеціальну та приватну методологію:

– загальна методологія дошкільної педагогіки – це методологічні та теоретичні основи педагогічної науки, які представляють діалектико-матеріалістичний підхід до об'єктивної дійсності та процесу навчання і виховання дитини дошкільного віку в умовах сім'ї та дитсадка і гуманістичний підхід як ідейну філософську основу дошкільної педагогіки і характеристику соціально-ціннісного світогляду педагогів;

– спеціальна методологія педагогіки характеризує уявлення про свідомість і психіку дитини дошкільного віку і можливості педагогічного та виховного впливу на нього, сюди входять індивідуальний і діяльнісний, системний і комплексний підходи;

– приватна методологія дошкільної педагогіки представляє закономірності, принципи і методи вивчення педагогічних явищ і процесів. Наприклад, сюди відноситься облік в процесі виховання вікових особливостей дитини і ампліфікація її розвитку, властивостей індивідуальності та розвитку творчих здібностей дітей та ін. [2].

На сьогодні виділяються наступні галузі всередині дошкільної педагогіки як науки:

- Дидактика дошкільної освіти;
- Теорія і методика виховання дошкільнят;
- Міжнародні стандарти перед шкільного розвитку дитини;
- Теорія і практика професійної підготовки фахівців з дошкільного виховання та освіти [2].

Дошкільна педагогіка відстежує вплив соціального середовища, зокрема засобів масової інформації, на формування особистості дошкільника. Цим спричинена її активна роль у педагогізації суспільства – посиленні впливу педагогіки на змістові, виховні параметри соціальних взаємозв'язків людей, якість інформаційного матеріалу, яким послуговуються ЗМІ.

Ця педагогіка розглядає виховання як спеціально організований процес, взаємодію дорослої людини і дитини, спрямовану на формування

у неї необхідних уявлень, навичок, якостей. У цій взаємодії дитина є не тільки об'єктом, а й суб'єктом виховання, що означає рівноцінність особистісних якостей дитини і педагога, визнання їх рівноправними учасниками виховного процесу [2].

Актуальними проблемами дошкільної педагогіки є визначення мети, завдань, змісту, методів виховання дітей у сім'ї та дошкільних закладах, а також підготовка їх до школи.

Джерелами дошкільної педагогіки як науки є:

– народна педагогіка, тобто емпіричні педагогічні знання, педагогічний досвід народу. Народна педагогіка увібрала у себе і зберегла унікальний досвід виховання і навчання дітей дошкільного віку, який витримав багатовікову перевірку на дієвість і дотепер не втратив своєї актуальності;

– ідеї видатних педагогів минулого. До них належать пам'ятки вітчизняної педагогічної культури, класична спадщина педагогів-гуманістів;

– експериментальні дослідження проблем розвитку і виховання. Їх результати є базою сучасної дошкільної педагогіки як експериментальної науки.

– передовий педагогічний досвід. Це діяльність педагогів-новаторів та колективів дошкільних закладів. Найважливіше значення має пошук вихователів у галузі педагогічної інноватики – розроблення, освоєння та впровадження нових педагогічних технологій, методик, засобів. Дошкільна педагогіка тісно пов'язана з іншими галузями педагогіки, зокрема вона активно взаємодіє із сімейною педагогікою, соціальною педагогікою, тощо.

Дошкільна педагогіка є синтезом теорії і практики. Теоретична її частина досліджує, обґрунтовує закони виховання, навчання і розвитку дитини, а практична забезпечує організацію цих процесів на практиці. Обидві вони реалізуються в єдності, збагачуючи одна одну.

Отже, дошкільна педагогіка досліджує специфічну сферу суспільної діяльності щодо виховання дитини від народження і до першого в її житті шкільного дзвоника. Вона реалізує теоретичну (обґрунтування нових теорій, законів), практичну (створення програм, методик навчання і виховання), аналітичну (дослідження відповідності реальної

педагогічної практики принципам навчання і виховання), прогностичну (з'ясування тенденцій розвитку системи дошкільного навчання і виховання) та інші функції. У процесі їх реалізації вона живиться знаннями, досвідом багатьох галузей гуманітарних, педагогічних знань, збагачуючи водночас їх своїми набутками [2].

Список використаних джерел:

1. Микляева Н.В. Дошкольная педагогика: учебник для академического бакалавриата / Н.В. Микляева, Ю.В. Микляева, Н.А. Виноградова ; под общей редакцией Н.В. Микляевой. – 2-е изд., перераб. и доп. – Москва : Издательство Юрайт, 2017. – 411 с.
2. Навчальний посібник / Поніманська Т.І. – К.: Академвидав, 2006. – 456 с.